

BİR ANANIN İKİ OĞLU, BİR AMALIN İKİ KOLUYUZ

Her halkın kendi tarihi var. Tarihini bilmeyen ve tarihte yaşananlardan sonuç çıkarmayan halkların ise mutlu bir geleceğe sahip olma ihtimali düşüktür. Eğer dostunu ve düşmanını ayırt edemezsen, günü geldiğinde yalnız kalırsın.

Asırlardır Kafkasya'da farklı devlet şekilleri ile mevcudiyet göstermiş Azerbaycan halkının Anadolu halkı ile sıkı ilişkileri olmuştur. Yüzyıllardır devam eden ilişki-

lerin temelini aynı milletin parçası olan kardeşlik teşkil etmektedir. Milletimizin ortak tarihe sahip olması, dinlerinin, dillerinin, geleneklerinin aynı olması hiç şüphesiz günümüzde iki devlet arasındaki ilişkilerin hızlı şekilde gelişmesine vesile olmuştur.

Bu kardeşlik, bütün alanlarda kendini göstermiş, halklarımız her daim dayanışma içinde olduklarını göstermişlerdir. Azerbaycan halkı 20. yüzyılın başlangıcında

Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasının ardından Milli Mücadele'ye başlayan Türk kardeşlerimize yardım elini uzatmakta bir an bile tereddüt etmemişlerdir. Birçok Azerbaycan Türk'ü özellikle Çanakkale Cephesi'nde Osmanlı ordusu saflarında savaşmıştır. Aynı zamanda Birinci Dünya Savaşı'nın en zor günlerinde Bakü'de Hacı Zeynelabidin Tagiyev'in himayesinde faaliyet gösteren "Bakü Müslüman Hayırseverler Cemiyeti" Anadolu'ya önemli yardımlarda bulunmuş, ayrıca Anadolu'da Ermeni zulmü yüzünden çaresiz ve savunmasız kalan yetim çocukları, kadınları ve yaşlıları korumak için "Kardeş Kömeği/Kardeş Yardımı" adlı sürekli bir kampanya yürütmüştür. Yeni kurulmuş, varlığını devam ettirmek için mücadele eden Azerbaycan Halk Cumhuriyeti zor şartlara rağmen elinden gelen yardımı yapmıştır.

Neredeyse aynı günlerde, 1918 yılının mart ayında Bolşevik-Ermeni kuvvetleri Bakü'de katliam yapınca Osmanlı yönetimi de Azerbaycan'a yardım kararı almış, Anadolu'nun birçok yerinde gönüllüler toplamış ve bu şekilde teşkilatlanmış orduyu yani Kafkas İslam Ordusu'nu Azerbaycan'a göndermiştir. Nuri Paşa komutasındaki Kafkas İslam Ordusu olmasaydı, Ermenilerin Azerbaycanlılara karşı gerçekleştirdiği soykırım daha büyük olabilirdi. Bu ordunun, Azerbaycan Devleti, halkı uğrunda şehit olan asker ve subayları anısına, Bakü'de

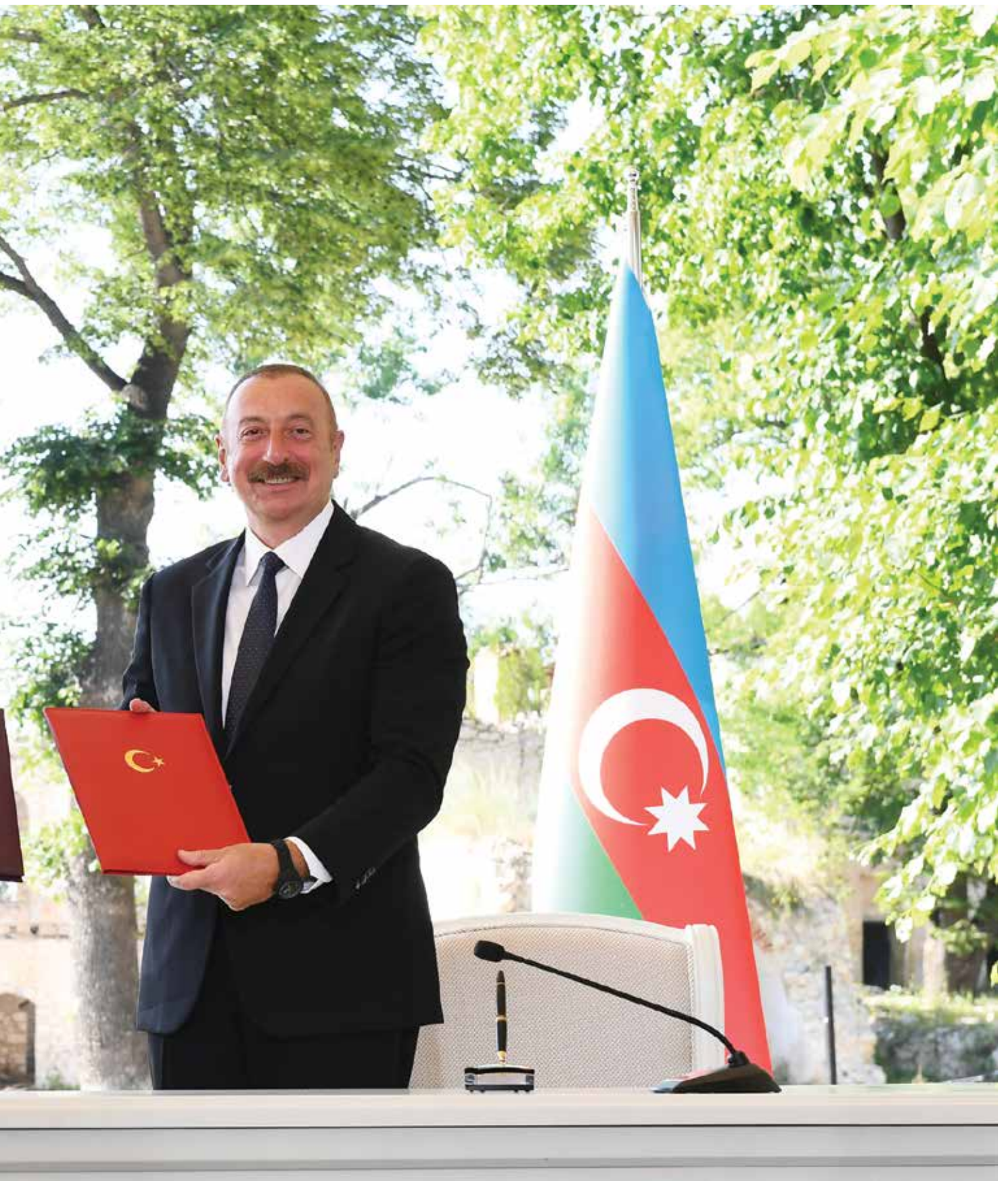
Şehitler Hiyabanı'na dikilen anıt saygıyla ziyaret edilerek, şehitlerin ruhları için dualar semaya yükselmektedir.

Sonraki dönemlerde de Azerbaycan ve Türkiye birbirini desteklemeye devam etmiştir. Atatürk, Nerimanov'la resmi temasa geçerek yardım istediği zaman Nerimanov, olumlu cevap vermiş, altın, petrol, benzin, kerosin yardımında bulunmuştur. Emperyalizmden kurtulduğu için Türk halkını kutlayan Nerimanov, Atatürk'e yazdığı mektupta şöyle demiştir: **"Paşam, bizde kardeş kardeşe borç vermez. Kardeş her zaman kardeşinin elinden tutar. Biz kardeşiz, her zaman elinizden tutacak ve tutmaya da devam edeceğiz"**.

Atatürk'ün "Azerbaycan'ın sevinci bizim sevincimiz, kederi bizim kederimizdir" ifadesi tarihe mührünü vurdu. Azerbaycan'ın Ümummilli lideri Haydar Aliyev'in dillere destan olan "Tek millet, iki devlet" şiarı ise Azerbaycan-Türkiye kardeşliğini anlatmak için gönüllere tercüman oldu.

II. Karabağ Savaşı zamanı Türkiye'nin Azerbaycan'a desteğini de asla unutmadık. Savaş zamanında Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ve devlet yetkililerinin Azerbaycan'ın haklı davasını savunan açıklamaları, politik ve manevi desteği ülkemizin dünyada yalnız olmadığını gösterdi. Aynı zamanda gücümüze güç kattı. 44 günlük Vatan Savaşı, 30 yıla yakın Ermeni

işgalinde olan Azerbaycan topraklarına kavuşmamızı sağladı. Türk kardeşlerimiz bu tarihi zafere bizimle beraber, bizim kadar sevindiler. Bu zafer halklarımızı bir birine daha da yakınlaştırdı ve dünyaya Türk'ün gücünü gösterdi. 10 Aralık 2020 tarihinde Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de gerçekleşen Zafer Geçit töreninde Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in yanında yine Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan vardı.

Şanlı Zaferi takiben 15 Haziran 2021 tarihinde Azerbaycan'ın kültür başkenti Şuşa'da Cumhurbaşkanları İlham Aliyev ve Recep Tayyip Erdoğan tarafından imza-

lanmış "Azerbaycan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında müttefiklik ilişkileri hakkında Şuşa Beyannamesi" ile devletlerimiz arasındaki ilişki, stratejik müttefiklik düzeyine ulaşmış, her iki devlet tüm önemli konularda, uluslararası ve bölgesel kuruluşlarda birbirlerini tam destekleyeceklerini taahhüt etmiş, başta savunma sanayi teknolojileri olmak üzere pek çok alanda da ilişkilerin daha da ileri taşınmasına karar verilmiştir.

Şuşa Beyannamesi'nde belirtildiği gibi "tarafardan herhangi birinin kanaatine göre onun bağımsızlığına, egemenliğine, toprak bütünlüğüne, uluslararası dü-

zeyde tanınmış sınırlarının dokunulmazlığına veya güvenliğine karşı üçüncü bir devlet veya devletler tehdit veya saldırı gerçekleştirildiğinde ortak istişareler yapılacak, saldırının önlenmesi amacıyla BM Şartı'nın amaç ve ilkelerine uygun girişimlerde bulunulacaktır".

Savaşın Azerbaycan'ın muhteşem zaferi ile sona ermesinden sonra, işgalden kurtarılan topraklarda Azerbaycan bayrağı, Türk bayrağı ile birlikte dalgalanıyor. Bugün Karabağ'daki imar çalışmalarında Türk firmaları Azerbaycanlı firmalarla çalışıyor. Zor günlerimizde yanımızda olan kardeş ülkemiz iyi günlerimizde de yanımızdadır. Tesadüf değil ki, Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in daveti üzerine dünya devlet başkanları arasında Şuşa'yı ziyaret eden ilk devlet başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır. Bu ziyaret sırasında iki devlet başkanı, "Karabağ'ın Hava Kapısı" olarak da bilinen Fuzuli Uluslararası Havalimanı'nın açılışını yapmışlardır.

Azerbaycan-Türkiye kardeşliğinin, dayanışmasının bir örneği de 6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş merkezli ve 11 şehri etkileyen deprem zamanı yaşanmıştır. "Asrın felaketi" olarak nitelendirilen bu deprem yalnız Türkiye'de değil, her bir Azerbaycanlının kalbinde de yaşanmıştır.

Depremi hemen ardından Cumhurbaşkanı İbrahim Raïs Erdoğan ile Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev arasında telefon görüşmesi gerçekleşmiştir. İlk saatlerden itibaren Azerbaycan Devleti ve halkı kardeşlerine yardım için seferber oldu. Aynı günün sabah saatlerinde Azerbaycan'ın yardımları artık Türkiye'ye ulaştı. Arama kurtarma, sağlık personeli ve gönüllüler olmak üzere 940 kişi Azerbaycan'dan Türkiye'ye gönderildi, eğitilmiş köpekler, gerekli araç gereçler getirildi, AFAD ile koordineli bir şekilde bölgedeki kişileri kurtarmak için çalışmalar başlatıldı.

Ortaya çıkan acil ihtiyaçlar doğrultusunda soba, battaniye, tıbbi malzeme, jeneratör, çadır gibi malzemeler deprem bölgesine ulaştırıldı. Depremzedelere yerinde müdahale edilebilmesi için Azerbaycan tarafından sahra hastaneleri kuruldu ve gönderilen doktorlar tarafından tıbbi yardımlar sağlandı. Yardımlar sadece devlet tarafından değil, halk tarafından da önemli ölçüde yapıldı. On binlerce insan

yardıma koştu. Halkımızın her bir ferdi Türkiye'ye yardım için kollarını sıvadı. Yüzlerce yardım kampanyaları düzenlendi, insanlar evlerinde ne varsa, kardeş Türkiye'ye göndermek amacıyla yardım toplama noktalarına koştu.

İlk günden itibaren Azerbaycan Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Mehriban Aliyeva'nın başkanlığındaki Haydar Aliyev Fondu önemli rol üstlendi. Fond ana ihtiyaç maddeleri olan binlerce çadır, ısıtıcı ve gıda maddelerini hızla Türkiye'ye yolladı.

Azerbaycan tarafından depremle ilgili nakdi olarak 45 milyon dolardan fazla para, toplamda 15 uçak, 423 tır ve 25 vagonluk trenle 5300 tondan fazla insani yardım deprem bölgesine ulaştırıldı.

Arama kurtarma çalışmaları için yardıma ilk gelen ve son giden ekiplerimiz özveriyle çalışarak 53 kişiyi enkaz altından sağ çıkardı, 780 kişinin ise cenazesini çıkararak yakınlarına teslim etti. Sağ çıkarılan canlarla sevindik, kayıplarımız için kardeşlerimizle beraber üzüldük.

Bu süreçte Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve Dışişleri Bakanı Ceyhan Bayramov da Türkiye'ye ziyarette bulunarak desteklerini ifade ettiler. Geçtiğimiz Mart ayında Brüksel'de deprem kurbanlarına yardım amacıyla düzenlenen Uluslararası Donörler Konferansı'nda da

devletimiz tarafından Türkiye ile dayanışma yineleni.

Deprem sonrası imar çalışmalarında Azerbaycan aktif şekilde görev almaktadır. Depremden sonra geçen zaman kapsamında Cumhurbaşkanı İlham Aliyev üç defa Türkiye'ye ziyarette bulunmuştur. Son ziyarette ise, İstanbul'da düzenlenen TEKNOFEST'e katılan Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la beraber 1000 konutluk, hastane ve okulların da yer alacağı Azerbaycan mahallesinin temelini atması da ülkelerimiz arasındaki dayanışmanın göstergesidir.

Deprem bitse de Azerbaycan halkının kalbinde derin bir iz bırakmıştır. Bu felaket sadece Türkiye'nin değil, aynı zamanda Azerbaycan'ın, bütün Türk dünyasının ortak acısı, insanlık tarihinin en büyük felaketlerinden birisidir. Bütün bunlara rağmen inanıyoruz ki, tarihi boyunca nice badireleri atlatan Türkiye bu sınavdan da başarıyla çıkacak, depremin yaralarını en kısa sürede saracaktır. Kardeş ülke olarak bu zor zamanları atlama için elimizden gelen her türlü desteği Türkiye'ye vermeye devam edeceğiz. Azerbaycan ve Türkiye bundan sonra da sevinç ve kederde hep beraber olacaktır. Çünkü biz her zaman dediğimiz gibi, **"Bir ananın iki oğlu, bir amalın iki koluyuz".** ❀

